

Nyhetsbrev fra finansrådene ved Norges delegasjon til EU

Økonominytt

Nr. 3 – Mars 2018

EUROGRUPPEN OG ECOFIN I MARS.....	2
EUROGRUPPEN 12. MARS	2
ECOFIN 13. MARS	6
FINANSMARKEDSSAKER	12
FORSIKRINGSDISTRIBUSJONSDIREKTIVET – ENDRET VIRKEDATO.....	12
BÆREKRAFTIG FINANSIERING - HANDLINGSPLAN.....	12
HANDLINGSPLAN FOR EN MER KONKURRANSEDYKTIG OG INNOVATIV FINANSSEKTOR (FINTECH)	17
RISIKOREDUKSJON I BANKUNIONEN - HÅNDBLING AV MISLIGHOLDTE LÅN	19
SKATTESAKER	23
KOMMISJONEN FORESLÅR STYRKET BESKATNING AV DIGITALE TJENESTER I EU	23
KOMMISJONEN NAVNGIR SKATTE-SYNDERE BLANT MEDLEMSLANDENE	27
RETNINGSLINJER FRA KOMMISJONEN: KRAV MOT SKATTEOMGÅELSE FOR EU-MIDLER	28

From left to right: Mr Euclid TSAKALOTOS, Greek Minister for Finance; Mr Paschal DONOHOE, Irish Minister for Finance. Photo: European Union.

Eurogruppen og ECOFIN i mars

- Hellas vil få utbetalt 5,7 milliarder euro i nye lån i slutten av mars etter at landet har gjennomført samtlige 110 reform- og budsjetttiltak i den tredje status-gjennomgangen.
- Eurogruppen fortsatte drøftingen av videreutvikling av eurosamarbeidet som forberedelse til eurotoppmøter i mars og juni. Fortsatt uavklart i ECOFIN om Kommissjonens forslag om å redusere risiko i banksektoren demper forventningene til eurotoppmøtet 23. mars.
- Politisk enighet i ECOFIN om opplysningsplikt om skatterådgivning (BEPS-tiltak 12).
- Svartelisten over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner ble oppdatert.

Eurogruppen 12. mars

Temaene for møtet i Eurogruppen var Hellas' økonomiske tilpasningsprogram og videreutvikling av ØMU-samarbeidet. Mer informasjon finnes på Eurogruppens [møteside](#).

Det økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas

Eurogruppen godkjente 22. januar i år den tredje statusgjennomgangen i programmet med forbehold om at Hellas vedtok de da resterende 24 av til sammen 110 avtalte reform- og budsjetttiltak. Det ble planlagt at utbetaling av nye lån på til sammen 6,7 milliarder euro kunne skje fra slutten av februar. Beløpet fordeler seg med 3,3 milliarder euro til gjeldsbetjening, 1,9 milliarder euro til oppbygging av kontantbuffer og 1,5 milliarder euro til avvikling av betalingsrestanser til innenlandske leverandører. Den første utbetalingen på 5,7 milliarder euro skal brukes til alle tre formålene.

Den siste 1 milliard euro, som skal brukes til restanseavvikling, vil bli utbetalt når Hellas har gjort de nødvendige fremskritt i å avvikle innenlandske restanser. Delmålet for avvikling av innenlandske restanser ble nådd i desember i fjor. Det endelige målet er å avvikle alle slike restanser senest når det treårige økonomiske tilpasningsprogrammet ferdigstilles i august i år.

Ved gjennomgangen under Eurogruppens møte i februar gjensto fortsatt to av tiltakene. Disse gjaldt privatisering av området ved Athens tidligere Hellenikon-flyplass og uhindret gjennomføring av elektroniske auksjoner av aktiva for å innløse misligholdte lån i alle greske administrative regioner.

Eurogruppens arbeidsgruppe vedtok 2. mars at samtlige 110 reform- og budsjetttiltak var på plass slik at nasjonale godkjenningprosedyrer for utbetaling av beløpet kunne starte. Det er nå ventet at ESM (euroområdetets krisefinansieringsmekanisme) vil gjennomføre den første utbetalingen på 5,7 milliarder euro i andre halvdel av mars.

Eurogruppen 12. mars ga den greske regjeringen ros for samarbeidsviljen i fullføringen av tredje statusgjennomgang.

Kommende møter

*Bulgarias
formannskap
våren 2018*

Eurogruppen og ECOFIN:
27.-28. april (uformelt)
24.-25. mai
21.-22. juni

**Det europeiske råd
og Eurotoppmøte:**
28.-29. juni

From left to right: Mr Peter ALTMAIER, German Acting Minister of Finance; Mr Euclid TSAKALOTOS, Greek Minister for Finance. Photo: European Union

Representantene for kreditorinstitusjonene (Kommisjonen, IMF, ECB og ESM) orienterte om drøftingene med greske myndigheter i slutten av februar om den fjerde (og siste) statusgjennomgangen, som vil omfatte 88 reformtiltak. Disse omfatter blant annet en oppjustering av grunnlaget for eiendomsskatt, en rekke privatiseringsprosjekter og utnevning av ledere i offentlig administrasjon basert på klare kriterier. Selv om dette er tidsmessig krevende, følte Eurogruppeformann Centeno seg trygg på at Hellas vil gjennomføre tiltakene slik at programmet kan avsluttes som planlagt i august. Institusjonene vil returnere til Aten tidlig i mai med sikte på å få i stand en avtale på teknisk nivå for drøfting i Eurogruppens arbeidsgruppe og Eurogruppen i slutten av mai.

Videre ga formann Vijlbrief for Eurogruppens arbeidsgruppe en oppdatering om det tekniske arbeidet med en mekanisme som innebærer justering av profilen for tilbakebetaling av lån fra ESM dersom den aktuelle BNP-veksten¹ avviker fra den som er lagt inn i analysene over bærekraftig gjeld. Eventuell gjeldslette forutsetter at Hellas fortsetter reformarbeidet og ikke reverserer viktige reformer som er gjennomført i regi av programmet. Eurogruppen vil drøfte dette og andre gjeldstiltak nærmere i det uformelle møtet 27. april.

Utformingen av post-programrammeverket vil også være tema for drøfting fremover. IMF, ECB og en del nordlige EU-land ønsker å holde «stramme tøyler» etter at kriseprogrammet er avsluttet for ikke å risikere at Hellas reverserer arbeidsmarkeds- og velferdsreformer som sikter mot å styrke vekstpotensialet. Det er blitt foreslått å gi Hellas en fleksibel trekktilgang på ESM, som innebærer fortsatt tett overvåking, for å opprettholde tilliten til økonomien. Den greske regjeringen har avslått dette.

---

¹ Mekanismen er ment å virke begge veier slik at tilbakebetalingen av lån vil skje raskere ved høyere BNP-vekst og forlengelse eller ytterligere utsettelse av avdrag og renter hvis veksten blir lavere.

Hellas skal i løpet av april utarbeide en langsiktig vekststrategi. Denne vil utgjøre en sentral del av post-programrammeverket. Det er ventet at denne blant annet vil omfatte reduksjon i omfanget av misligholdte lån², reformer som vil øke effektiviteten i rettsvesenet, innføring av vekststimulerende skatter og ferdigstilling av eiendomsregisteret.

Eurogruppen legger opp til en avsluttende drøfting av det treårige økonomiske tilpasningsprogrammet for Hellas 21. juni. I god tid før det må alle elementene være på plass, herunder en ferdigstilt fjerde statusgjennomgang. Kommissær Moscovici understreket at arbeidstempoet må holdes oppe og godkjenningprosedyrene akselereres.

Kommentarer

I tillegg til de identifiserte tiltakene i fjerde statusgjennomgang er det uenighet mellom IMF og Kommisjonen om gjennomføringen av budsjetttiltak for å nå det avtalte offentlige primær-overskuddet (budsjettbalansen uten renter) på 3,5 pst. av BNP i hvert av årene 2018-2022. IMF, som opererer med mer pessimistiske forutsetninger for økonomisk vekst mv. enn Kommisjonen, mener at pensjonskutt og redusert innslagspunkt for inntektsskatt må gjennomføres fra 2019 – og ikke gradvis gjennom de to neste årene – for å nå målet. Kommisjonen på sin side antar at overskuddsmålet kan nås uten å fremskynde tiltakene. Den endelige beslutningen vil bli tatt senere i vår når Eurostat har validert regnskapstallene for offentlige finanser i 2017.

Det er bekymring for at Hellas ikke klarer å stå på egne bein i den økonomiske politikken etter åtte år med program og utforming av politikk fra kreditorinstitusjonene. Det er viktig at greske myndigheter fører en politikk som sikrer en langsiktig bærekraftig økonomisk vekst. Dette krever kontinuerlige tiltak for å skape en konkurransekraftig og næringslivsvennlig økonomi.

From left to right: Mr Pierre GRAMEGNA, Luxembourg Minister of Finance; Ms Mateja VRANICAR ERMAN, Slovenian Minister for Finance. Photo: European Union

---

² Reformene som skal sikre uhindret gjennomføring av elektroniske auksjoner av aktiva for å innløse misligholdte lån har ført til en markert økt vilje til å gjøre opp misligholdte lån. Med utgangspunkt i at bankene nå anslår at opptil 40 pst. (opp fra tidligere anslag på 15-25 pst.) av misligholdte lån er såkalt strategiske (skyldner har evne til å gjøre opp for seg, men spekulerer i svak innkreving), er det håp om at andelen misligholdte banklån kan bli kraftig redusert.

Videreutvikling av ØMU (forberedelse til eurotoppmøtet 23. mars)

Temaet har vært drøftet av finansministrene ved en rekke tidligere anledninger både før og etter eurotoppmøtet i desember 2017. Drøftingene har funnet sted i Eurogruppen i EU27-format og ECOFIN. Denne gangen ble problemstillingene drøftet i et vanlig Eurogruppemøte.

I Eurogruppen var det bred støtte for å styrke ESMs rolle i krisehåndteringen. Samtidig må man unngå at institusjonen dupliserer Kommisjonens rolle og arbeid.

Som i tidligere møter var det også betydelig støtte til at ESM skal utgjøre det offentlige sikkerhetsnett (backstop) for det felles krisehåndteringsfondet (SRF), som er et sentralt element for å gjøre bankunionen mer troverdig og robust. Etableringen av sikkerhetsnett henger imidlertid nært sammen med arbeidet med å redusere risiko i banksektoren.

Arbeidet med alle elementene i ESM-reformen fortsetter med sikte på enighet under eurotoppmøtet i juni.

Det var bred enighet i Eurogruppen om at man må skape klarhet i innholdet og timingen av de ulike elementene i ECOFINs veikart fra juni 2016 for ferdigstilling av bankunionen. Under pressekonferansen etter møtet uttrykte formann Centeno at denne kartleggingen ikke måtte innebære at nye tiltak ble lagt til. Dette reflekterer beskyldningene fra flere sydlige EU-land om at land som ønsker å styrke banksektoren i EU før risikodeling, stadig kommer med nye krav om risikoreduksjon.

Centeno pekte også på at det gjøres fremskritt i arbeidet med å redusere risikoen i banksektoren, særlig når det gjelder omfanget av misligholdte lån.

Eurogruppen hadde denne gangen også en diskusjon om en mulig sentral finanspolitisk stabiliseringsfunksjon for land som er utsatt for økonomisk sjokk, men også tiltak på fellesskapsnivå som kan understøtte investeringer og/eller sysselsetting i medlemslandene. Utformingen av og formålene med en sentral budsjettfunksjon vil bli drøftet videre etter eurotoppmøtet i juni. Flere fremførte at diskusjonen av en finanspolitisk stabiliseringsfunksjon må kobles til oppfyllelse av det finanspolitiske regelverket (Stabilitets- og vekstpakten).

ESMs administrerende direktør Regling opplyste på pressekonferansen etter møtet at dersom eurotoppmøtet kom til enighet om sikkerhetsnett for det felles krisehåndteringsfondet for banker i juni i år, ville dette kunne være på plass mot slutten av 2019. Regling trakk også frem at dersom et troverdig felles banksikringsfond hadde vært på plass før finanskrisen, ville utbetalingene fra ESM vært mindre ettersom uttak av bankinnskudd bidro til å svekke finansinstitusjonene. Samlet har 40 pst. av utbetalingene til program-landene medgått til å styrke banksektoren.

Eurogruppen var enig om å ha diskusjonene om ØMU-samarbeidet i EU27-format når dette var hensiktsmessig.

Kommentar

Finansministrene i Nederland, de nordisk-baltiske EU-landene og Irland uttrykte i et felles brev primo mars at omfattende overføring av kompetanse til EU på det økonomiske området må unngås. Styrken til euroen ligger i første rekke i ansvarlig finanspolitikk i medlemslandene gjennom overholdelse av EUs regler om offentlig underskudd og gjeld. Bankunionen bør kunne ferdigstilles dersom medlemslandene gjennomfører tilstrekkelig risikoreduksjon i banksektoren. De åtte ministrene er særlig skeptiske til de mer vidtgående

forslagene fra Frankrike og Kommisjonen, som egen finansminister for EU, eurobudsjett for å håndtere økonomiske sjokk i enkeltland og å omgjøre dagens mellomstatlige krisefinansieringsmekanisme for euroland (ESM) til et EU-organ. Tidspunktet for innspillet fra de åtte finansministrene må ses i lys av at ny Merkel-regjering er avklart slik at Tyskland kan delta aktivt i drøftingene om ØMUs fremtid igjen.

From left to right: Mr Wopke HOEKSTRA, Dutch Minister for Finance; Mr Mario CENTENO, President of the Eurogroup.
Photo: European Union

ECOFIN 13. mars

ECOFIN ble enige om en ny opplysningsplikt for skatterådgivning, oppdaterte listen over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner, fikk en oppdatering av arbeidet med finansmarkedsregelverk og diskuterte det europeiske semesteret. Dagsordenpunktet om drøfting av regelverksforslaget om risikoreduksjon i EUs banksektor ble trukket like før møtet da det var klart at avstanden mellom sentrale medlemsland var for stor til at man kunne komme til enighet nå. Pressemeldinger og konklusjoner ligger på ECOFINs [møteside](#).

Opplysningsplikt om skatterådgivning

ECOFIN ble enig om regler om opplysningsplikt om skatterådgivning. [Kommisjonen](#) la 21. juni 2017 frem sitt forslag til endringer i direktivet om administrativt samarbeid på skatteområdet (2011/16/EU) – se omtalen i [Økonominytt nr. 7/2017](#). Til ECOFIN-møtet forelå det et [kompromissforslag](#) fra det bulgarske formannskapet. De nye reglene skal gi mer åpenhet om skatteplanleggingsstrategier som tilbys og markedsføres av ulike mellommenn som skatterådgivere, revisorer og advokater og må ses i sammenheng med BEPS-tiltak nr. 12.

Når de nye reglene trer i kraft, må mellommenn innberette potensielt aggressive skatteplanleggingsstrategier som utarbeides for kunder. For å omfattes av reglene, må skatteplanleggingsstrategien involvere to eller flere land. Hvorvidt en skatteplanleggingsstrategi anses som «potensielt aggressiv» avgjøres av visse kjennetegn fastsatt i vedlegg til direktivet (Annex IV). Dersom skatteplanleggingsstrategien har ett eller flere av disse kjennetegnene, er den rapporteringspliktig. Rapporteringsplikten pålegges den som tilbyr skatterådgivning. Dersom skatterådgiveren er etablert utenfor EU, er bundet av taushetsplikt eller er en del av skattyteren (in-house), vil rapporteringsplikten overføres til skattyteren (person eller selskap). Rapporteringen skal skje til kompetent skattemyndighet i landet der skatterådgiveren er skattemessig bosatt (hovedregel). Brudd på rapporteringsplikten skal sanksjoneres.

Det var lite diskusjon av forslaget i ECOFIN. Forut for møtet hadde det vært en del arbeid knyttet til vedlegget med kjennetegn for «potensielt aggressiv» skatteplanleggingsstrategi, og da særlig om fravær av beskatning eller svært lav beskatning i mottakerlandet er et tegn på en aggressiv skatteplanleggingsstrategi (fradragsberettiget grensekryssende betaling). I direktivet det nå er enighet om, er dette kjennetegnet videreført på listen. Imidlertid ble en referanse til skattesats lavere enn 30-40 pst. av gjennomsnittet for EU strøket fra listen.

Det arbeides med sikte på at regelverket trer i kraft 1. januar 2019.

Europaparlamentets komité for økonomiske og monetære saker behandlet [24. januar](#) Kommisjonens direktivforslag om opplysningsplikt for skatterådgivere. Komiteens innstilling støtter Kommisjonens forslag og ble vedtatt med stort flertall (50 for, 2 mot, 5 avholdende). Komitéinnstillingen skal behandles av parlamentet i plenum, før innstillingen sendes til Rådet. Parlamentet har rett til å uttale seg om skattesaker som behandles i Rådet, men har ingen formell rolle ved vedtakelsen av felles skatteregler i EU.

From left to right: Mr Pierre MOSCOVICI, European Commissioner for Economic and Financial Affairs, Taxation and Customs; Mr Bruno LE MAIRE, French Minister for Economic Affairs, Finance and Industry. Photo: European Union

Oppdatering av EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner

ECOFIN oppdaterte listen over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner (svartelisten). Oppdateringen innebærer at Bahrain, Marshalløyene og Saint Lucia ble fjernet fra svartelisten, mens Bahamas, Saint Kitts og Nevis samt De amerikanske Jomfruøyer ble lagt til. Etter oppdateringen er fortsatt 9 skattejurisdiksjoner svartelistet av EU: Amerikansk Samoa, Bahamas, Guam, Namibia, Palau, Samoa, Saint Kitts og Nevis, Trinidad og Tobago samt De amerikanske Jomfruøyer.

De tre statene som ble fjernet fra svartelisten, ble i stedet oppført på listen over skattejurisdiksjoner som overvåkes (grålisten). Jurisdiksjonene på grålisten har påtatt seg forpliktelser til å implementere internasjonale standarder for informasjonsutveksling eller endre potensielt skadelige elementer i eget skattesystem. ECOFIN begrunner endringen med at de tre aktuelle statene har påtatt seg forpliktelser etter at svartelisten ble vedtatt 5. desember 2017. Forpliktelsene er gjort på høyt politisk nivå og gjennomføring av forpliktelsene vil overvåkes nøye.

Vurderingen av de karibiske statene som ble rammet av orkaner i september 2017, ble utsatt til januar 2018. Rådet er nå ferdig med å vurdere de fleste aktuelle statene, og har altså konkludert med at tre karibiske stater svartelistes. I tillegg har Anguilla, Antigua og Barbuda, De britiske Jomfruøyer og Dominica påtatt seg forpliktelser og føres opp på grålisten. Vurderingen av Turks- og Caicosøyene pågår fortsatt.

For at EUs listeføring av ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner skal være troverdig, har det kommet krav om mer offentlig informasjon om hvilke forpliktelser stater på grålisten har påtatt seg. I ECOFINs januarmøte ble spørsmålet om å publisere dokumentasjon for påtatte forpliktelser, oversendt til Code of Conduct-gruppen for selskapskatt for vurdering. Code of Conduct-gruppen henstilte 1. mars om å få offentliggjøre alle sine brev til grålistede stater. [Allerede er en rekke brev offentliggjort](#) og flere vil komme til etter hvert som Rådets generalsekretariat godkjenner publisering. Det arbeides også med en egen hjemmeside for arbeidet med svartelisten og grålisten.

[Rådets pressemelding](#) har lenker videre til bakgrunnsdokumenter. EUs svarteliste over skatteparadisener ble sist omtalt i [Økonominytt nr. 1/2018](#).

Sveriges finansminister Magdalena Andersson. Photo: European Union.

Kommisjonens forslagspakke om risikoreduksjon i banksektoren

Denne saken ble trukket fra dagsorden like før møtet.

ECOFIN-formann Goranov orienterte under pressekonferansen etter møtet om at Bulgaria hadde lagt frem et kompromissforslag, men medlemslandene trenger mer tid for å komme til enighet om en posisjon for forhandlingene med Europaparlamentet. Bulgaria, som har denne saken som høyeste prioritet, sikter mot enighet under neste formelle ECOFIN i mai.

Kommentar

Det er fortsatt uenighet om 1) EU skal gjennomføre Basel-komiteens standard for markedsrisiko («Fundamental Review of the Trading Book») nå eller vente til den endelige standarden foreligger, 2) justeringen av MREL (om minimumskrav til egne midler og tellende gjeld som kan bli mobilisert ved bankkrisehåndtering) for globalt systemviktige institusjoner (G-SIIs) og andre banker som blir vurdert som systemviktige og 3) om tyske utviklingsbanker skal unntas fra kapitaldekningsregelverkene.

Aktuelle finansmarkedssaker – oversikt

Som vanlig var det utarbeidet en oversikt over status i arbeidet med Kommisjonens forslag på finansmarkedsområdet. Mange av disse gjelder kapitalmarkedsunionen.

I ECOFIN-møtet gikk formann Goranov raskt gjennom pågående forhandlinger i Rådet.

Kommisjonens visepresident Dombrovskis understreket behovet for at Rådet og Europaparlamentet må prioritere arbeidet med kapitalmarkedsunionen for å muliggjøre nye typer finansieringskilder og støtte opp under sterke kapitalmarkeder.

Kommisjonen hadde i løpet av de siste dagene lagt frem nye tiltak for å styrke EUs kapitalmarked: 1) handlingsplan for bærekraftig utvikling, 2) handlingsplan for FinTech, 3) forslag om folkefinansiering og 4) obligasjoner med fortrinnsrett, 5) grensekryssende markedsføring av investeringsfond og 6) forslag om regelverk for å gi juridisk sikkerhet om eierskap til fordringer ved grensekryssende transaksjoner.

Dombrovskis minnet om at EUs toppledere og ECOFIN er enige om at alle deler av kapitalmarkedsunionen skal være på plass i 2019. Han la vekt på at et sterkere kapitalmarked krever et sterkere tilsyn med særlig henvisning til Kommisjonens forslag om å styrke tilsynet av sentrale motparter og om generelt å styrke EUs finanstilsyn.

Det europeiske semesteret

Som ledd i det europeiske semesteret offentliggjorde Kommisjonen 7. mars den såkalte vinterpakken med landrapporter om de økonomiske og sosiale utfordringene EU-land står overfor i 2018. Rapportene omfatter også dybdeanalyser av makroøkonomiske ubalanser i de tolv medlemslandene som i varslingsrapporten fra november 2017 hadde blitt valgt ut til nærmere analyse. Det utarbeides ikke landrapport for programlandet Hellas.

Formålet med landrapportene er å danne grunnlag for reform- og budsjetterrapportene (stabilitetsrapporter for euroland og konvergensrapporter for øvrige land), som medlemslandene skal utarbeide innen 8. april.

Dybdeanalysene av de makroøkonomiske ubalansene ga følgende resultat:

- Italia, Kroatia og Kypros har alvorlige ubalanser.

- Bulgaria, Frankrike, Irland, Nederland, Portugal, Spania, Sverige og Tyskland har ubalanser som ikke vurderes som alvorlige. Sammenlignet med gjennomgangen for 2017 er Bulgaria, Frankrike og Portugal flyttet fra land med alvorlige ubalanser til denne gruppen.
- Slovenia ble fjernet fra listen over land med makroøkonomiske ubalanser.

I ECOFIN gjorde visepresident Dombrovskis rede for landrapportene og dybderapporten. Han la vekt på at landene må benytte den gode vekstperioden til å gjennomføre reformer som er reflektert i de årlige landspesifikke anbefalingene (som vedtas i juni-juli som en avslutning av det europeiske semesteret). Videre at medlemslandene fortsetter å gjøre fremskritt i å oppfylle anbefalingene. Samlet har medlemslandene siden starten av de europeiske semestrene i 2011 nå gjort «full gjennomføring/betydelig fremskritt» eller «visse fremskritt» i mer enn to tredeler av anbefalingene. Dette vurderes som positivt og gjenspeiler at viktige reformer er gjennomført, men reflekterer samtidig at gjennomføringen av disse gjerne tar lengre tid enn forventet.

Dombrovskis understreket at gjennomføring av strukturreformer og økt produktivitetsvekst på sikt er den eneste farbare veien for å nå økonomisk vekst, høyere lønninger og velferd. Produktivitetsveksten i euroområdet er nå kun en firedel av nivået i 1995 (0,5 vs. 2,0 pst.). Arbeidsstyrken ventes etter hvert å avta slik at potensiell vekst i sin helhet må forventes å være drevet av arbeidskraftproduktivitet.

Ms Agnes HORNUNG, Secretary of State, Hungarian Ministry of Economy. Photo: European Union

Utviklingen er svakere enn i USA og store fremvoksende økonomier. Medlemslandene kan få tekniske bistand fra «Structural Reform Support Programme» til å gjennomføre reformer. Dombrovskis opplyste også om at Kommisjonen i mai ville foreslå å etablere «økonomiske incentiver» for å styrke arbeidet med reformer.

Dombrovskis oppfordret medlemslandene om å presentere ambisiøse nasjonale reformprogrammer og stabilitets- eller konvergensprogrammer i april. På grunnlag av disse

programmene og egne analyser i landrapportene vil Kommisjonen utarbeide utkast til landspesifikke anbefalinger om de mest presserende og nødvendige reformene.

I vinterpakken hadde Kommisjonen for første gang identifisert medlemsland som gjennom sine skatteregler kan legge til rette for aggressiv skatteplanlegging. De syv identifiserte landene er Belgia, Irland, Kypros, Luxembourg, Malta, Nederland og Ungarn. I diskusjonen reagerte samtlige syv land kraftig på opplistingen, som de mente ikke var oppdatert og bar preg av urettferdig «naming and shaming». Økonomi- og skattekommissær Moscovici mente at dette ikke var et korstog fra Kommisjonens side. Han understreket samtidig at det var gjort fremskritt i arbeidet med å avvike aggressiv skatteplanlegging i disse landene, men ytterligere tiltak er nødvendige. Se også omtale av saken lenger bak i dette nummeret av Økonominytt.

EUs revisjonsrett har vurdert om prosedyren for makroøkonomiske ubalanser gjennomføres på en hensiktsmessig måte. Hovedkonklusjonen i en rapport av 18. januar i år var at utformingen er bra, men fremhevet mangelen på effektivitet i å hindre og korrigere ubalansene.

ECOFIN vedtok rådskonklusjoner om revisjonsrettens rapport om prosedyren for makroøkonomiske ubalanser. I denne understrekes det at en forutsigbar, transparent og konsistent anvendelse over tid og mellom medlemsland, basert på solide analyser, er nøkkelen til effektiv gjennomføring av prosedyren og bevaring av troverdigheten til denne. Betydningen av åpenhet om Kommisjonens metoder, analyser og vedtak ble understreket, særlig om sammenhengen mellom analysene og kategoriseringen av ubalanser.

Videre var ECOFIN enig om behovet for å styrke og forbedre enkelte sider ved prosedyren for makroøkonomiske ubalanser, herunder ved å gjøre sammenhengen mellom ubalansene og de landspesifikke anbefalingene tydeligere. Samtidig ble det fremhevet at medlemslandene må beholde tilstrekkelig skjønn mht. hvordan anbefalingene gjennomføres.

ECOFIN gjentok tidligere syn om at prosedyren for makroøkonomiske ubalanser må utnyttes fullt ut, herunder ved aktivt å bruke prosedyren ved for store ubalanser³, som innebærer tettere overvåking og mulighet for sanksjoner mot euroland. ECOFIN var enig om at dersom Kommisjonen vurderer at et medlemsland har for store ubalanser og det ikke foreligger særskilte omstendigheter, skal den gi en klar og offentlig forklaring dersom ubalanseprosedyren ikke iverksettes.

---

³ Denne prosedyren har hittil aldri blitt brukt.

Finansmarkedssaker

Forsikringsdistribusjonsdirektivet – endret virkedato

Rådet vedtok 9. mars 2018 formelt å endre virkedatoen for forsikringsdistribusjonsdirektivet (IDD). Europaparlamentet godkjente det uformelle kompromisset med Rådet 4. mars.

Endringsdirektivet ligger [her](#).

IDD, som ble vedtatt i januar 2016, skulle etter planen gjennomføres i medlemslandene innen 23. februar 2018 og ha virkning fra samme datoen.

Europaparlamentet (og 16 medlemsland) ba i forbindelse med behandlingen av to delegerte forordninger til direktivet, som Kommisjonen fremmet i september 2017, om at gjennomføringsfristene for direktivet ble utsatt av hensyn til selskapene behov for tilpasning.

Kommisjonen foreslo 20. desember 2017 å skyve virkedatoen for direktivet frem med om lag syv måneder – til 1. oktober 2018. Medlemslandenes frist for å gjennomføre direktivet 23. februar ble opprettholdt.

Europaparlamentet og Rådet ble raskt enige om endringsdirektivet. Fristen for å gjennomføre direktivet og de to delegerte forordningene i nasjonalt lovverk ble skjøvet til 1. juli, mens Kommisjonens forslag om virkedato fra 1. oktober 2018 ble tatt til følge.

Bærekraftig finansiering - handlingsplan

Kommisjonen la 8. mars 2018 frem en [handlingsplan](#) om finansiering av bærekraftig vekst.

Forslagene bygger på en rapport av 31. januar 2018 fra en høynivågruppe om bærekraftig finansiering, som ble oppnevnt av Kommisjonen i januar 2016. Medlemmene i høynivågruppen var hentet fra academia, næringslivet og det sivile samfunn. Representanter fra EU-institusjonene har vært observatører i høynivågruppens arbeid.

Bærekraftig finans er en prioritet i arbeidet fremover med EUs kapitalmarkedsunion og for å oppnå EUs mål om kutt i klimautslipp på 40 pst. innen 2030. For å nå målene er det behov for om lag 180 mrd. euro i tilleggsinvesteringer hvert år. Finanssektoren har en sentral rolle å spille for å utløse de nødvendige tilleggsinvesteringene. Høynivågruppens mandat har derfor vært å anbefale tiltak for å sikre at finanssektoren bidrar til «grønne» investeringer og tiltak for å sikre at det finansielle systemet er robust mot klimarelatert risiko.

Kommisjonen trekker frem at vi står overfor uforutsigbare konsekvenser av klimaendringer og uttømming av ressurser. Det er derfor behov for å handle raskt for å etablere en mer bærekraftig modell. Videre fremføres det at bærekraft og overgang til lavkarbonøkonomi, økt ressurseffektivitet og sirkulær økonomi står sentralt for å sikre EUs langsiktig konkurransekraft.

Kommisjonens handlingsplan omfatter 26 mulige tiltak (litt avhengig av konsekvensanalysen som blir gjennomført) under ti overskrifter, jf. gjennomgangen under. De aller fleste av tiltakene av ikke-lovmessig karakter.

Kommisjonen understreket at arbeidet med bærekraftig finans må skje koordinert på globalt nivå. Et mål med handlingsplanen er å fungere som en rettesnor for fremtidige drøftinger i internasjonale fora for å fremme en ny tilnærming til å forvalte det finansielle systemet mer

bærekraftig. Kommisjonen vil fremme diskusjoner med utgangspunkt handlingsplanen i aktuelle fora som FSB (G20s råd for finansiell stabilitet), G20, G7, FN og IOSCO (internasjonalt samarbeidsorgan for verdipapirtilsyn).

Elementene i handlingsplanen

1) Etablering av et klassifikasjonssystem for bærekraftige aktiviteter

Avhengig av resultatene av konsekvensanalysen vil Kommisjonen i 2. kvartal 2018 fremme forslag om et felles klassifikasjonssystem i EU som skal sikre en gradvis utvikling av et EU-system på områdene klimaendringer, miljømessig og sosialt bærekraftige aktiviteter. Formålet er å forankre det fremtidige klassifikasjonssystemet i EU-regelverket og gi grunnlag for å bruke et slikt system på ulike områder, som standarder, etiketter, særskilte kapitalkrav og benchmarks for bærekraft.

Kommisjonen vil nedsette en teknisk ekspertgruppe for bærekraftig finansiering⁴, som skal utarbeide rapporter om klassifikasjonssystem for klimaforebygging innen 1. kvartal 2019 og klimatilpasning innen 2. kvartal 2019. Rapportene vil danne grunnlaget for Kommisjonens videre arbeid med bærekraftklassifisering.

2) Etablering av standarder og etiketter for grønne finansprodukter

Som et første skritt vil ekspertgruppen for bærekraftig finansiering – med utgangspunkt i en offentlig høring – utarbeide en rapport om en EU-standard for grønne obligasjoner med utgangspunkt i beste praksis innen 2. kvartal 2019.

Innenfor rammen av prospektforordningen vil Kommisjonen innen 2. kvartal 2019 presisere innholdet i prospekter for utstedelse av grønne obligasjoner for å gi potensielle investorer ytterligere informasjon.

Kommisjonen vil undersøke mulighetene for å bruke EUs rammeverk for miljømerking (Ecolabel) for visse finansprodukter når EUs klassifikasjonssystem for bærekraft er vedtatt.

3) Fremme investeringer i bærekraftige prosjekter

Kommisjonen vil gjennomføre ytterligere tiltak for å bedre effektiviteten og gjennomslagskraften av instrumenter som kan støtte bærekraftige investeringer i EU og partnerland. Dette vil bygge på det pågående arbeidet med å styrke rådgivingskapasiteten, herunder med å utvikle bærekraftige infrastrukturprosjekter.

4) Integre bærekraft i finansiell rådgivning

Avhengig av resultatene av konsekvensanalysen vil Kommisjonen endre de delegerte rettsaktene i MiFID II og IDD (forsikringsdistribusjonsdirektivet) i 2. kvartal 2018 for å sikre at bærekraftpreferanser blir tatt hensyn til i egnethetsvurderingen. Med utgangspunkt i de delegerte regelverkene vil Kommisjonen be ESMA (EUs verdipapirtilsyn) om å inkludere bestemmelser om bærekraftpreferanser i sine retningslinjer for egnethetsvurdering innen 4. kvartal 2018.

---

⁴ I informasjonspakken som ligger i lenken til handlingsplanen er også en invitasjon til å søke deltakelse i ekspertgruppen.

5) Utvikle benchmarks for bærekraft

Innen 2. kvartal 2018 har Kommisjonen til hensikt å i) vedta delegerte rettsakter (med utgangspunkt i benchmark-forordningen) om transparens om metoder og egenskaper ved benchmarks, slik at brukerne bedre kan vurdere kvaliteten på bærekraft-benchmarks og ii) (avhengig av konsekvensanalysen) fremme et initiativ for å harmonisere benchmarks som omfatter utstedere med lavt karbonutslipp, basert på en hensiktsmessig metode for å beregne deres karbonpåvirkning. Dette tiltaket skal iverksettes så snart klassifikasjonssystemet for klima er på plass.

Kommisjonens ekspertgruppe vil offentliggjøre en rapport om utformingen og metoden bak lavkarbon-benchmark'en innen 2. kvartal 2019.

6) Bedre integrering av bærekraft i kredittvurdering og markedsundersøkelser

Kommisjonen vil fra 2. kvartal 2018 samarbeide med alle relevante interessenter om å undersøke fordelene ved å revidere forordningen om kredittvurderingsbyråer. Formålet er å gi kredittvurderingsbyråene anledning til eksplisitt å integrere bærekraftfaktorer i sine vurderinger på en hensiktsmessig måte for å sikre fortsatt markedsadgang for mindre aktører. Kommisjonen vil rapportere om fremdriften i arbeidet innen 3. kvartal 2019.

Kommisjonen oppfordrer ESMA til å: i) vurdere dagens praksis hos kredittvurderingsbyråene innen 2. kvartal 2019 ved å analysere i hvilken grad miljø-, sosiale og ledelsesaspekter er tatt med i vurderingene og ii) integrere informasjon om miljømessig og sosial bærekraft i retningslinjene for kredittvurderingsbyråers offentliggjøring innen 2. kvartal 2019.

I 2. kvartal 2019 vil Kommisjonen gjennomføre en omfattende undersøkelse av bærekraftvurderinger og -analyser. Undersøkelsen vil omfatte analyse av metodene, samtidig som man undersøker problemstillinger knyttet til markedsstruktur for kredittvurderinger og markedsanalyser på bærekraftområdet, dybden og bredden av bærekraftvurderingene og -resultatene, samt uavhengigheten av analyse- og resultatleverandørene. Studien vil også se på mulige tiltak for å fremme kredittvurderinger og markedsanalyser innenfor bærekraft.

7) Klargjøre institusjonelle investorers og kapitalforvalteres forpliktelser

Avhengig av resultatene av konsekvensutredningen vil Kommisjonen innen 2. kvartal 2018 legge frem et lovforslag for å identifisere institusjonelle investorers og kapitalforvalteres forpliktelser på bærekraftområdet. Formålet med forslaget er: i) eksplisitt å forplikte denne typen virksomheter til å inkludere bærekraftaspektene i investeringsbeslutningene og ii) øke åpenheten overfor sluttbrukere om hvordan de integrerer bærekraftfaktorene i investeringsbeslutningene, særlig når det gjelder eksponeringen for bærekraftrelatert risiko.

8) Integrere bærekraft i kapitalkravene

Kommisjonen skal undersøke muligheten for å inkludere risiko forbundet med klima og andre miljøfaktorer i finansinstitusjonenes risikostyring og bankenes potensielle kalibrering av kapitalkravene under CRR (kapitaldekningsforordningen) og CRD IV (kapitaldekningsdirektivet). Målet er at klima- og miljøfaktorer tas i betraktning når dette er hensiktsmessig i risikosammenheng for å sikre sammenhengen og effektiviteten av tilsynsrammeverket og finansiell stabilitet. En kalibrering av kapitalkrav basert på data og vurdering av regulatoriske risiko forbundet med bankenes eksponering må være i samsvar med EUs fremtidige klassifikasjonssystem for bærekraftig virksomhet.

Kommisjonen vil be at EIOPA (EUs forsikrings- og tjenestepensjonstilsyn) i 3. kvartal 2018 kommer med en uttalelse om kapitaldekningsreglenes virkning på forsikringsselskapers bærekraftinvesteringer, med særlig vekt på klimaforebygging. Kommisjonen vil ta hensyn til EIOPAs uttalelse i rapporten den iht. Solvens II-direktivet vil forelegge Europaparlamentet og Rådet innen 1. januar 2021.

9) Styrking av opplysningsnivået og regnskapsreglene på bærekraftområdet

Kommisjonen vil her legge frem følgende initiativer:

- a) Kommisjonen iverksetter en kvalitetskontroll av EU-lovgivningen om offentlig selskapsrapportering, herunder direktivet om offentliggjøring av ikke-finansiell og mangfoldinformasjon for enkelte store foretak og grupper. Det vil bli gjennomført en høring i 1. kvartal. Konklusjonene fra kvalitetskontrollen offentliggjøres innen 2. kvartal 2019. Disse vil være utgangspunktet for eventuelle fremtidige lovforslag fra Kommisjonen.
- b) Kommisjonen skal innen 2. kvartal 2019 revidere retningslinjene for ikke-finansiell informasjon når det gjelder klimarelaterte opplysninger. Retningslinjene vil senere bli endret for å inkludere andre miljømessige og sosiale faktorer.
- c) Innen 3. kvartal 2018 vil det bli opprettet et europeisk laboratorium for selskapsrapportering som en del av EFRAG (European Financial Reporting Advisory Group). Formålet er å fremme innovasjon og utvikle beste praksis for selskapsrapportering, herunder for miljøregnskap.
- d) Med utgangspunkt i Kommisjonens lovforslag under punkt 7 skal kapitalforvaltere og institusjonelle investorer opplyse om hvordan de tar hensyn til bærekraftfaktorer i sine strategi- og investeringsbeslutninger, særlig når det gjelder eksponering for risiko knyttet til klimaendringer.
- e) Kommisjonen oppfordrer EFRAG som ledd i godkjenningsrådgivningen til å vurdere potensielle virkninger av nye og reviderte IFRS-standarder (internasjonale regnskapsstandarder) på bærekraftige investeringer. Kommisjonen oppfordrer videre EFRAG til å undersøke hensiktsmessige alternative regnskapsmetoder til dagsverdimåling for langsiktige investeringsporteføljer av egenkapital og egenkapitalinstrumenter. Med utgangspunkt i dette vil Kommisjonen i 4. kvartal 2018 legge frem en rapport om virkningene av IFRS9 på langsiktige investeringer.
- f) Som en del av arbeidet med å vurdere om EU-regelverk fungerer etter hensikten (fitness check) innenfor offentlig selskapsrapportering vil Kommisjonen også evaluere relevante sider ved IAS-forordningen (internasjonale regnskapsstandarder). Kommisjonen vil særlig vurdere hvordan godkjenningsprosedyren for IFRS-standarder muliggjør bestemte tilpasninger dersom disse viser deg ikke å være i europeisk interesse (ved f.eks. at standarden kan hindre langsiktige investeringsmål).

10) Mer bærekraftig eierstyring og demping av kortsiktigheten i kapitalmarkedene

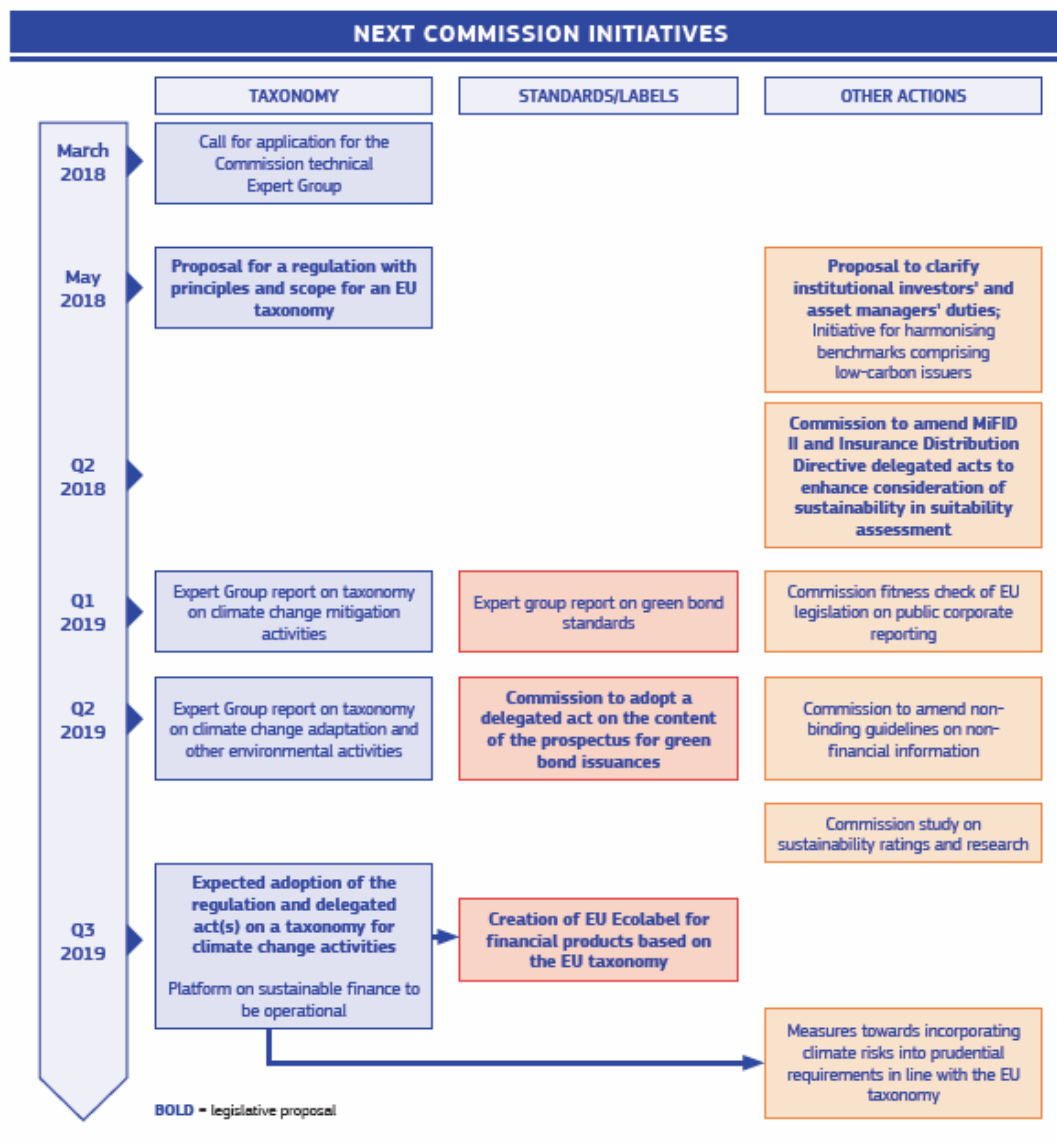
For å fremme eierstyring som bedre bidrar til bærekraftige investeringer, skal Kommisjonen innen 2. kvartal 2019 gjennomføre analytisk og rådgivende arbeid med relevante aktører for å vurdere: i) det potensielle behovet for å kreve at styret utarbeider og fremlegger en

bærekraftstrategi og ii) det potensielle behovet for en klargjøring av reglene som pålegger ledere å handle i selskapets langsiktige interesse.

Kommisjonen ber om at EUs finanstilsyn innen 1. kvartal 2019 samler dokumentasjon om det unødvendig kortsiktig presset som selskaper står overfor i kapitalmarkedene. På grunnlag av denne dokumentasjonen skal finanstilsynene om nødvendig vurdere ytterligere tiltak. Mer spesifikt oppfordrer Kommisjonen til at ESMA samler inn informasjon om unødvendig kortsiktighet i finansmarkedene, herunder: i) porteføljeomsetningen og aksjebeholdningsperiodene hos kapitalforvaltere og ii) om det er noen praksis i kapitalmarkedene som skaper et unødvendig kortsiktig press i realøkonomien.

Kommisjonen vil avlegge rapport om gjennomføringen av handlingsplanen i 2019. Strategien i denne handlingsplanen er et første viktig skritt i retning av bærekraft. Strategien skal utvides med tiltak på områder som miljø (herunder naturkapital), sosiale aspekter, marine ressurser og landbruk.

Figuren nedenfor gir en skjematisk oppstilling av de ulike initiativene i handlingsplanen for bærekraftig finans:

Kilde: Kommisjonen

Handlingsplan for en mer konkurransedyktig og innovativ finanssektor (FinTech)

Kommisjonen la 8. mars 2018 frem en handlingsplan for FinTech sammen med et forslag til forordning som etablerer nye regler for plattformer for folkefinansiering («crowdfunding»). Handlingsplanen består av 23 tiltak for å styrke konkurransen og legge til rette for vekst i finanssektoren i Europa. Tiltakene er et ledd i arbeidet med å utvikle kapitalmarkedsunionen og fremme det digitale indre markedet.

Pressemeldingen, handlingsplanen mv. ligger [her](#).

Kommisjonen mener at Europa skal være et globalt sentrum for FinTech, der bedrifter og investorer kan utnytte fordelene ved et indre marked for sektoren.

Handlingsplanen for FinTech

Handlingsplanen for FinTech skal gjøre det mulig for europeisk finanssektor å utnytte de raske fremskrittene som gjøres i ny teknologi som blockchain, skytjenester og kunstig intelligens. Samtidig sikter handlingsplanen mot å gjøre markedene sikrere og lette adgangen for nye aktører. Dette vil være til nytte for forbrukere, investorer, banker og nye markedsaktører. I tillegg foreslår Kommisjonen et pan-europeisk godkjenningstempel for plattformer, slik at en plattform med konsesjon i ett land, kan operere i hele EU.

FinTech er drivkraften bak strukturendringer i finanssektoren. Kommisjonen ønsker å gå forsiktig frem på dette området, som er i rask teknologisk utvikling og blir stadig mer globalt. Kommisjonen søker derfor å finne en balanse mellom risiko for uønskede konsekvenser av for tidlig lovregulering og faren for at man ved å unnlate å oppdatere de politiske og lovgivningsmessige rammene, kan stille EUs leverandører av finansielle tjenester i en ugunstig posisjon.

Finanssektoren er den største brukeren av FinTech og en vesentlig drivkraft i den digitale omstillingen av økonomien. I FinTech-handlingsplanen omtales 23 tiltak som skal gjøre det mulig for innovative forretningsmodeller å vokse, støtte utbredelsen av ny teknologi samt øke cybersikkerheten og det finansielle systemets integritet. Handlingsplanen omfatter blant annet følgende tiltak:

- Kommisjonen skal være vertskap for et *felleseuropeisk laboratorium for FinTech* for å bistå landene i å utvikle og håndheve regelverk for tjenester basert på ny teknologi, som blockchain.
- Kommisjonen har allerede opprettet EUs observasjonssenter og forum for blockchain-teknologi. Kommisjonen vil rapportere om utfordringene og mulighetene ved kryptoaktiva i løpet av 2018. Videre arbeides det for tiden med en omfattende *strategi for distributed ledger-teknologi⁵ og blockchain*, som omfatter alle økonomiske sektorer.
- Kommisjonen vil gjennomføre høringer om hvordan man best kan fremme *digitalisering av opplysninger som utgis av børsnoterte selskaper* i Europa, herunder ved bruk av innovative teknologier for å koble sammen nasjonale databaser. Dette vil gi investorene

---

⁵ Distributed ledger-teknologi (DLT) er en database over transaksjoner som deles i et nettverk. Alle medlemmene i nettverket har normalt tilgang til opplysningene. De som har nødvendige tillatelser, kan også legge inn nye data. Blockchain er den meste vanlige DLT-en.

lettere tilgang til nøkkelinformasjon som kan ligge til grunn for deres investeringsbeslutninger.

- Kommisjonen vil legge frem en modell for beste praksis for såkalte *regulatoriske sandkasser* for FinTech, basert på veiledning fra EUs finanstilsyn. En regulatorisk sandkasse, som er et rammeverk fastlagt av tilsynsmyndighetene, skal gjøre det mulig for nystartede FinTech-selskaper og andre innovatører å gjennomføre forsøk i et kontrollert miljø under tilsynsmyndighetens tilsyn. Regulatoriske sandkasser blir stadig mer populære, særlig i utviklede finansmarkeder.
- Kommisjonen vil holde workshops for å bedre informasjonsdeling om *cybersikkerhet*.

Folkefinansiering (crowdfunding)

Folkefinansiering bedrer tilgangen til finansiering, spesielt for oppstarts- og småbedrifter. En nystartet bedrift kan presentere sitt prosjekt på en nettplattform og be om støtte i form av lån («peer-to-peer»-lån) eller egenkapital.

Det er i dag vanskelig for mange av nettplattformene å ekspandere til andre EU-land. Dette er årsaken til at markedet for folkefinansiering er mer fragmentert og mindre utviklet i Europa enn i andre av verdens store økonomier⁶. Mangelen på felles EU-regler bidrar til høyere kostnader og hindrer utviklingen av et indre marked for folkefinansieringsplattformer.

Kommisjonens forslag vil gjøre det lettere for plattformene å tilby tjenester i hele EU og bedre tilgangen til innovative former for finansiering av bedrifter.

I forordningen foreslås det blant annet å innføre et system med «single passport», slik at folkefinansieringsplattformer som har lisens i ett land, kan tilby tjenester overalt i EU. Dette vil lette tilgangen på kapital for oppstartsbedrifter og SMB-er i Europa. Investorer på disse plattformene vil bli beskyttet av klare regler om offentliggjøring av informasjon, regler om ledelse og risikostyring samt en felles tilsynspraksis.

Konkret inneholder forslaget til forordning blant annet følgende viktige elementer:

- En one-stop-shop-tilgang til EU-markedet. Dette vil hjelpe folkefinansieringsplattformer til å overvinne hindre de står overfor ved grensekryssende aktiviteter.
- Skreddersydde regler for europeiske tjenesteleverandører for folkefinansiering,
- som dekker både investeringsbaserte og utlånsbaserte forretningsmodeller.
- Flere muligheter for europeiske investorer samtidig som man sikrer et høyt nivå på investorbeskyttelsen ved folkefinansieringstjenester.
- Krav til tjenesteleverandører for folkefinansiering for å få autorisasjon. ESMA vil stå for autorisasjon og tilsyn.

Forordningen gjelder for folkefinansieringstjenester som gir investorene en økonomisk avkastning. Den finansielle avkastningsmodellen er enten 1) investeringsbasert folkefinansiering, som består av omsettelige verdipapirer (aksjer og obligasjoner) utstedt av selskapet som innhenter kapital, eller 2) lånebasert folkefinansiering i form av en låneavtale.

---

⁶ Folkefinansiering i EU utgjør om lag 8 milliarder euro, mens Amerika ligger på 35 og Asia-Pacific-regionen på 200 milliarder euro.

Belønnings- og donasjonsbasert folkefinansiering faller utenfor forordningens anvendelsesområde ettersom dette ikke kan betraktes som finansielle tjenester. Også forbrukslån faller utenfor.

Folkefinansieringskampanjer med et samlet vederlag på over 1 million euro over en tolv månedersperiode er ikke omfattet av forslaget. Slike større finansieringsoperasjoner omfattes av prospektforordningen og MiFID II (om markeder for finansielle instrumenter). Forslaget til forordning om folkefinansiering ligger [her](#).

Risikoreduksjon i bankunionen - håndtering av misligholdte lån

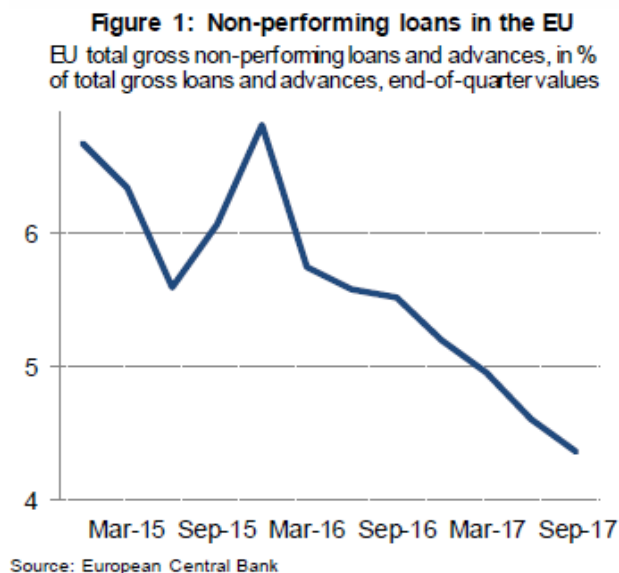
Kommisjonen la 14. mars 2018 frem forslag for å forsere reduksjonen av det store omfanget av misligholdte lån og hindre at tilsvarende situasjoner skal oppstå i fremtiden. Forslagene omfatter 1) endring i kapitaldekningsforordningen for å forhindre oppbygging av fremtidige misligholdte lån, 2) forsert inndrivning av sikrede næringslivslån utenom rettssystemet, 3) utvikling av annenhåndsmarkeder for misligholdte lån og 4) ikke-bindende teknisk bistand til å etablere nasjonale kapitalforvaltningsselskaper («bad banks»).

Nedbygging av misligholdte lån utgjør en viktig del av risikoreduksjonen som er en forutsetning for å ferdigstille bankunionen.

Kommisjonens forslagspakke ligger [her](#).

Kommisjonens forslag er en oppfølging av [Rådets handlingsplan](#) for å håndtere misligholdte lån, som ble vedtatt i ECOFIN 11. juli 2017. Se også omtale i [Økonominytt nr. 8/2017](#).

Kommisjonen peker på at misligholdte lån som andel av totale utlån er på vei ned, jf. figuren og tabellen nedenfor. Andelen misligholdte lån har siden årsskiftet 2014-15 blitt redusert med en tredel. Utviklingen skyldes både at volumet av misligholdte lån er redusert og at samlet utlån i EU har økt.

Gjennomsnittsandelen er redusert fra 5,5 pst. ved utgangen av 3. kvartal 2016 til 4,4 pst. (svarende til 910 milliarder euro) ett år senere. Flere av landene med høy andel misligholdte lån har hatt positiv utvikling det siste året.

Table 1: Non-performing loans and provisions by Member State ¹⁷

	Gross NPLs and advances (% of total gross loans and advances)		Private sector NPLs* (% of private-sector loans)		Total loss provisions (loans)** (% of total doubtful and non-performing loans)	
	2017Q3	2016Q3	2017Q3	2016Q3	2017Q3	2016Q3
Belgium	2.7	3.4	3.9	4.4	50.1	48.9
Bulgaria	11.5	13.7	18.6	22.0	56.6	55.1
Czech Republic	2.6	4.3	5.0	6.3	54.2	50.9
Denmark	2.7	3.4	3.0	3.9	39.6	38.7
Germany	2.1	2.7	4.0	4.9	42.6	43.2
Estonia	2.0	1.9	2.7	2.6	42.9	51.3
Ireland	11.2	14.4	15.4	18.6	37.2	41.8
Greece	46.7	47.4	50.4	50.3	49.1	49.8
Spain	4.7	5.8	6.3	7.5	59.2	59.5
France	3.2	3.9	4.5	4.9	60.3	60.3
Croatia	10.8	11.3	15.8	16.7	69.0	74.6
Italy	12.1	16.1	15.7	19.9	53.6	50.0
Cyprus	32.1	36.8	51.3	55.5	47.3	39.5
Latvia	6.0	6.2	9.0	10.1	44.1	44.6
Lithuania	3.7	4.4	4.9	5.9	34.4	38.7
Luxembourg	0.7	1.0	1.7	2.3	52.4	39.2
Hungary	9.6	13.7	14.1	21.7	67.1	63.9
Malta	3.4	4.4	5.7	6.8	44.7	40.7
Netherlands	2.2	2.4	2.9	3.1	37.2	41.3
Austria	3.8	5.8	5.3	7.2	63.8	59.2
Poland	6.6	6.6	7.2	7.3	57.9	60.6
Portugal	14.6	17.7	14.6	17.7	50.2	47.3
Romania	8.1	10.2	10.3	13.5	70.1	62.9
Slovenia	10.8	14.4	13.9	18.8	70.9	71.7
Slovakia	4.1	4.9	4.6	5.4	70.4	64.5
Finland	1.2	1.4	2.1	2.1	31.8	34.0
Sweden	1.2	1.2	1.4	1.4	34.5	36.1
United Kingdom	1.6	2.1	1.6	2.1	41.2	38.5
European Union	4.4	5.5	4.4	5.5	50.7	47.7

Source: ECB, Consolidated Banking Data. Calculations by Commission services (DG FISMA).

Til tross for den betydelige nedgangen, fortsetter misligholdte lån å utgjøre risiko for økonomisk vekst og finansiell stabilitet. Omfanget av disse er fortsatt godt over nivået før krisen, særlig i land som ble hardest rammet av den. Strukturelle hindre står i veien for en raskere nedgang i misligholdte lån.

En ytterligere betydelig reduksjon av omfanget av misligholdte lån er nødvendig. Misligholdte lån reduserer bankenes utlånsevne, renteinntekter og resultat samtidig som de binder opp menneskelige og økonomiske ressurser.

En forsert nedbygging av eksisterende misligholdte lån og tiltak for å forebygge at nye slike lån bygger seg opp er også et viktig skritt mot å fullføre bankunionen og øke bankenes motstandskraft. Flere land i Nord-Europa har satt som forutsetning at nedbygging av misligholdte lån og andre risikoreduerende tiltak må gjennomføres før det kan bli aktuelt å ferdigstille bankunionen. I tillegg til risikoreduksjon vil bankunionen bestå av risikodeling i form av et felles offentlig sikkerhetsnett for bankenes felles krisehåndteringsfond og etablering av et felles banksikringsfond (EDIS – European Deposit Insurance Scheme).

Kommisjonens [forslagspakke](#) for å håndtere eksisterende og fremtidige misligholdte lån består av følgende hovedelementer:

1) Sikre tilstrekkelig dekning av tap på fremtidige misligholdte lån

For å forebygge fremtidig oppbygging av misligholdte lån fremmet Kommisjonen forslag om en forordning om endring av gjeldende kapitaldekningsforordning (CRR). Forslaget innfører felles minimumsdekningsnivåer for beløp som banker må sette av for å dekke tap på fremtidige lån som blir misligholdt. Dersom en bank ikke oppfyller det relevante minimumsnivået, blir det gjort et fradrag i bankens egenkapital.

Kapitalavsetningen vil være avhengig av om det er stilt sikkerhet for lånet eller ikke. Dersom det er stilt sikkerhet for lånet skal det settes av 5 pst. av lånesummen i det første året lånet blir vurdert som misligholdt. Deretter øker den årlige avsetningen gradvis til 100 pst. etter åtte år. For lån uten sikkerhet skal det avsettes 35 pst. det første året og hele lånebeløpet etter to år.

Minimumsdekningsnivåene vil tjene som en lovpålagt backstop som skal hindre at det avsettes for lite til nytstedte lån som senere blir misligholdte. Kommisjonen foreslår også å innføre en felles definisjon av misligholdte lån, som er i samsvar med den som allerede brukes til tilsynsformål.

Forslagene må ses i sammenheng med [tillegget til ECBs retningslinjer](#) til bankene om misligholdte lån, som ble offentliggjort 15. mars i år.

2) Raskere inndriving av sikrede næringslivslån utenom rettssystemet

I pakken inngår forslag om et direktiv om kredittjenester, kredittkjøpere og gjenvinning av sikkerheter. Direktivet inneholder en mekanisme for raskere inndriving av misligholdte lån med sikkerhet dersom banken og låntaker har avtalt dette på forhånd. Dette innebærer at dersom en låntaker misligholder et lån, kan banken eller en annen sikret kreditor raskt inndrive den bakenforliggende sikkerheten utenom rettssystemet.

Direktivet gjør det lettere for banker å sette ut oppfølgingen av lånene til kreditt-tjenesteselskaper med særskilt kompetanse til å følge opp disse. Raskere inndriving gjør det også mer attraktivt å selge lån i annenhåndsmarkedet, jf. nedenfor.

Dette forslaget må ses i sammenheng med Kommisjonens direktivforslag fra november 2016 om insolvens, omstrukturering og ny mulighet, som fortsatt er til behandling i Rådet og Europarlamentet.

3) Utvikling av annenhåndsmarkeder for misligholdte lån

Direktivforslaget om kredittjenester, kredittkjøpere og gjenvinning av sikkerheter skal også fremme utviklingen av annenhåndsmarkeder for misligholdte lån ved å fjerne uønskede hindre for kredittjenester og overføring av banklån til tredjepart i hele EU (passporting).

Forslaget definerer kredittjenesteyternes aktiviteter, fastsetter felles standarder for godkjenning av og tilsyn samt innfører adferdsregler i hele EU. Harmoniseringen innebærer at operatører som overholder disse reglene, kan utøve virksomhet i hele EU uten å måtte oppfylle særskilte nasjonale krav.

Kjøpere av banklån er forpliktet til å underrette myndighetene ved oppkjøp av lån. Tredjelandskjøpere av forbrukslån plikter å benytte seg av EU-godkjente kredittjeneste-

selskaper. Forbrukerbeskyttelsen sikres ved rettslige garantier og regler om transparens, slik at flytting av lån ikke påvirker låntakerens legitime rettigheter og interesser.

4) Ikke-bindende teknisk bistand til å etablere nasjonale kapitalforvaltningsselskaper («bad banks»)

Hovedformålet med kapitalforvaltningsselskaper er å overta problematiske lån mv. fra bankenes balanser og således redusere usikkerheten om soliditeten. EU-landene skal få råd om hvordan de skal etablere nasjonale kapitalforvaltningsselskaper med statsstøtte.

Kommisjonen tilbyr en ikke-bindende modell for hvordan et kapitalforvaltningsselskap eller andre tiltak kan etableres i samsvar med gjeldende EU-lovgivning for banker og statsstøtte. Iht. modellen er nasjonale kapitalforvaltningsselskaper med statsstøtteelementer en ekstraordinær løsning. Kommisjonens modell klargjør den tillatte utformingen og statsstøttebetingelsene når slike selskaper mottar offentlig støtte.

Modellen inneholder en rekke felles prinsipper for opprettelse, forvaltning og drift av kapitalforvaltningsselskaper. Den er basert på erfaring og beste praksis fra slike selskaper som allerede er etablert i medlemslandene.

Kommisjonen oppfordrer Europaparlamentet og Rådet til rask behandling av forslagene, som vil utgjøre et viktig ledd i arbeidet med risikoreduksjon og ferdigstillelse av bankunionen.

Bankenes interesseorganisasjon har stilt seg positiv til forslagene unntatt det om tvungen kapitalavsetning for fremtidige misligholdte lån, som den mener bør overlates til nasjonale tilsyn og vurderes bank for bank.

Fair Taxation for the Digital Economy

Why do we need to update the rules?
Because our societies deserve:

- ✓ **Tax fairness**
A level playing field for all businesses
- ✓ **A competitive economy**
Supporting business growth and innovation
- ✓ **Sustainable tax revenues**
A future-proofed solution

Skattesaker

Kommisjonen foreslår styrket beskatning av digitale tjenester i EU

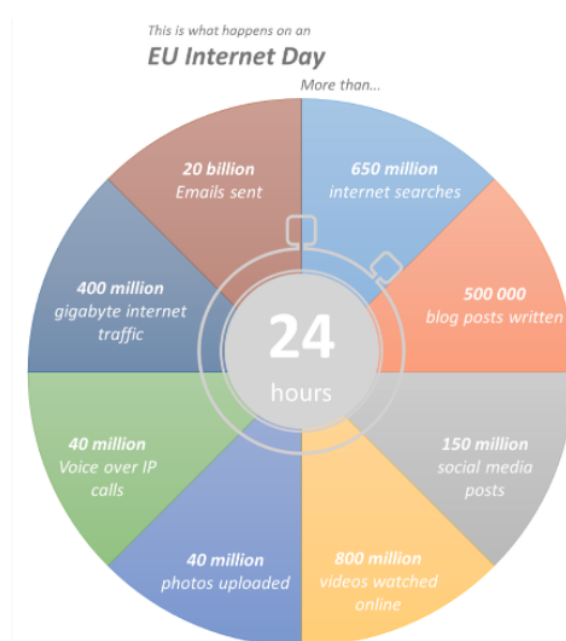
Kommisjonen foreslår at vesentlig digital tilstedeværelse skal gi land beskatningsrett på lik linje med fysisk tilstedeværelse. Forslaget må anses som EUs innspill til internasjonale prosesser om skattlegging av digitalisert økonomi. Forslaget forutsetter oppdatering av medlemslandenes bilaterale skatteavtaler for å bli effektivt. Kommisjonen legger derfor også frem en anbefaling om reforhandling av skatteavtaler slik at definisjonen av fast driftssted omfatter vesentlig digital tilstedeværelse.

I påvente av internasjonal enighet om skattlegging av digitale tjenester, foreslår også Kommisjonen en midlertidig avgift på brutto omsetning av visse digitale tjenester. Avgiften er foreslått til 3 pst. og innrettet slik at den skal omfatte tjenester der brukerinvolvering bidrar vesentlig til verdiskapingen i den digitale virksomheten.

Kommisjonen la 21. mars frem to direktivforslag og en anbefaling som skal styrke beskatningen av visse digitale tjenester i EU. Kommisjonen begrunner forslagene med at digitalisering har ført til nye forretningsmodeller som ikke krever fysisk tilstedeværelse der verdiskapingen finner sted. Gjeldende skatteregler ble utviklet i en tid der virksomhet i et land forutsatte slik fysisk tilstedeværelse, og det er derfor behov for en oppdatering av skattereglene for å ta hensyn til nye digitaliserte forretningsmodeller. Den foretrukne løsningen er internasjonal enighet om oppdatering av selskapsskatten og bilaterale skatteavtaler, men det kan ta tid å få nye globale regler på plass. Kommisjonen velger derfor å legge fram forslag på EU-nivå, dels som et innspill til den internasjonale diskusjonen og dels for å demme opp for at medlemslandene ukoordinert innfører nasjonale tiltak.

Ifølge Kommisjonen gir dagens selskapsskatteregler anvendt på den digitale økonomien et misforhold mellom hvor overskudd skattlegges og hvor verdiskapingen skjer. Dette gjelder særlig forretningsmodeller som i stor grad er basert på brukermedvirkning. For det første kan en virksomhet motta vesentlige bidrag til verdiskapingen fra brukere lokalisert steder der virksomheten ikke er skattepliktig. For det andre kan brukernes bidrag til verdiskapingen være utelatt fra skattepliktig overskudd, dette kan også gjelde i tilfeller der virksomheten er

skattepliktig der brukerne er lokalisert. Mangelfull beskatning av digitaliserte forretningsmodeller gir incentiver til å tilpasse seg ut av fast driftssted-definisjonen, virker konkurransevridende til ulempe for tradisjonelle forretningsmodeller og fører til uthuling av medlemslandenes skattegrunnlag, skriver Kommisjonen.

«Hver gang en EU-innbygger klikker «liker» på et bilde, starter en kjede av kommersielle aktiviteter», sa Kommissær Moscovici da han presenterte Kommisjonens forslag til skattlegging av digitale tjenester. Kilde: [Kommisjonen](#)

Langsiktig løsning: Selskapskatt for virksomhet med «vesentlig digital tilstedeværelse»

Med hjemmel i TFEU artikkel 115 fremmer Kommisjonen forslag til et direktiv som skal gjøre inntekt fra visse digitale tjenester selskapskattepliktige i EU.

Forslaget gjelder virksomheter uavhengig av organisasjonsform og uavhengig av om virksomheten er skattepliktig til et medlemsland eller ikke. Forslaget gjelder imidlertid bare for virksomheter etablert i et tredjeland dersom har skatteavtalen inneholder en definisjon av «fast driftssted» som inkluderer vesentlig digital tilstedeværelse. På denne måten vil ikke forslaget komme i konflikt med medlemslandenes bilaterale skatteavtaler. For at vesentlig digital tilstedeværelse skal bli effektivt internasjonalt, må derfor medlemslandene reforhandle sine bilaterale skatteavtaler med tredjeland.

Artikkel 4 slår fast at en virksomhet skal anses å ha fast driftssted der den har «vesentlig digital tilstedeværelse». Dagens definisjon av fast driftssted foreslås altså utvidet med en digital dimensjon. En virksomhet skal anses å ha «vesentlig digital tilstedeværelse» i en medlemsstat dersom den yter digitale tjenester gjennom et digitalt grensesnitt til brukere i en medlemsstat over en eller flere terskelverdier. Terskelverdiene er 1) inntektene fra salg av digitale tjenester i medlemsstaten overstiger 7 mill. euro årlig, 2) antallet brukere i medlemsstaten overstiger 100 000, eller 3) antallet forretningsmessige kontrakter inngått i det aktuelle året i medlemsstaten overstiger 3000. Elektronisk salg av varer eller tjenester anses i seg selv ikke som en digital tjeneste.

Overskuddet som tilordnes en virksomhet med «vesentlig digital tilstedeværelse» skal skattlegges etter medlemsstatens regler om selskapsskatt (artikkel 2). I artikkel 5 finnes det regler om hvilket overskudd som skal tilordnes virksomheten. En virksomhet med «vesentlig digital tilstedeværelse» skal tilordnes et overskudd tilsvarende hva det ville ha opptjent som et selvstendig og uavhengig selskap som drev den samme virksomheten under de samme forholdene. Tilordningen skal baseres på en funksjonell analyse som tar hensyn til økonomisk signifikante aktiviteter, herunder

- innsamling, lagring, prosessering, analyse, utvikling og salg av brukerdata,
- innsamling, lagring, prosessering og visning av bruker-generert innhold,
- salg av online annonseplass,
- tilgjengeliggjøring av innhold utviklet av tredjepart på digital markeds plass, og
- enhver annen digital tjeneste.

Kommisjonen legger opp til at medlemsstatene skal innarbeide direktivet i nasjonal lovgivning innen utgangen av 2019.

Midlertidig tiltak: Digital Services Tax (DST)

I tillegg til forslaget om en langsiktig skatteløsning for digitalisert økonomi, foreslår også Kommisjonen et midlertidig tiltak på EU-nivå som skal virke i påvente av internasjonal enighet om den langsiktige løsningen. Kommisjonens forslaget om et midlertidig tiltak er et svar på konklusjonene fra DER 19. oktober 2017, konklusjonene fra ECOFIN 5. desember 2017 samt uttalelsen signert av 10 medlemsland der Kommisjonen oppfordres til å foreslå en «equalisation tax».

Det er politisk press i mange medlemsland for å ta tak i det som oppfattes som mangelfull beskatning av digitalisert virksomhet. Ifølge Kommisjonen har i alt 10 medlemsland enten allerede innført eller har konkrete planer om å innføre nasjonale midlertidige tiltak. Slike ukoordinerte nasjonale tiltak i medlemslandene kan fragmentere det indre markedet og virke konkurransevridende, noe som i sin tur kan ha negativ effekt på innovasjon og konkurransevne i EU. Kommisjonen anser det derfor nødvendig å foreslå et harmonisert skattetilbud målrettet mot tilbudet av visse digitale tjenester, som er enkelt å innføre og som kan utjevne konkurranseforholdene i perioden frem til en internasjonal løsning er på plass.

Forslaget om et midlertidig tiltak er fremmet med hjemmel i artikkel 113 i TFEU, som gjelder harmonisering av indirekte skatt i den grad det er nødvendig for å sikre etablering og funksjon av det indre marked.

Det midlertidige tiltaket har form av en avgift på brutto omsetning av visse digitale tjenester.

Også omsetningsavgiften (Digital Services Tax, DST) skal målrettes mot digitale tjenester der brukermedvirkning bidrar vesentlig til verdiskapingen i den digitaliserte virksomheten. Listen over skattepliktige digitale tjenester (artikkel 3, første ledd) omfatter annonsering på digitale grensesnitt rettet mot brukere av grensesnittet, multi-sidede digitale grensesnitt som gjør det mulig for brukere å finne og interagere med hverandre, samt salg av brukerdata generert av brukernes aktivitet på digitale grensesnitt. Inntekt fra salg av digitalt innhold eller varer og tjenester er i seg selv ikke omfattet.

Omsetningsavgiften DST rettes mot store virksomheter gjennom høye terskler for omsetning (artikkel 4). Enhver enhet som har en samlet global årlig omsetning på over 750 mill. euro og som har samlet årlig omsetning fra skattepliktige digitale tjenester i EU over 50 mill. euro,

anses som en skattepliktig person etter direktivforslaget. I den globale omsetningsterskelen skal omsetning hos nærstående inkluderes. Begge omsetningstersklene må overskrides for at virksomheten skal være omfattet av DST.

Brutto omsetning fra tilbud av skattepliktige tjenester med fradrag for merverdiavgift og lignende skatter er grunnlaget for DST (artikkel 3). Skattegrunnlaget ilegges en avgift på 3 prosent (artikkel 9). Kommisjonen anslår at dette vil gi et proveny på minimum 5 mrd. euro årlig til medlemslandene samlet. Skatt skal beregnes og betales for alle medlemsland der brukere er lokalisert. Artikkel 5 gir nærmere regler for når brukere av digitale tjenester anses lokalisert i et medlemsland. Avgjørende er brukerens digitale enhets IP-adresse eller eventuelt mer presise geolokasjons-metoder på tidspunktet der den digitale tjenesten benyttes (hvor brukeren befinner seg f.eks. når en annonse vises, når han logger inn på en digital plattform eller når en underliggende transaksjon gjennomføres på en digital plattform). I artikkel 5 finnes det også regler om hvordan provenyet fra DST skal fordeles mellom medlemslandene. En skattyter som skal betale DST i flere medlemsland, kan rapportere og betale hele det utlignede beløpet samlet hos skattemyndighetene i ett land («One-stop-shop»). Informasjon om skattyteren, innrapportert DST og utlignet DST skal utveksles mellom medlemslandene.

For å unngå ev. tilfeller av dobbeltbeskatning, legger Kommisjonen til grunn at medlemslandene vil gjøre betalt DST fradragsberettiget i nasjonal selskapsskatt. Dette fremgår imidlertid bare i fortalen og følger ikke direkte av bestemmelsene i det foreslåtte direktivet.

Kommisjonen legger opp til at medlemslandene skal innarbeide reglene i nasjonal lovgivning innen utgangen av 2019 og at omsetningsavgiften DST skal betales fra 2020. Imidlertid er begge tidsangivelsene satt i klammeparenteser (artikkel 25).

Kommentar

I pressekonferansen la Kommissær Moscovici vekt på at de foreslåtte direktivene er en strukturell løsning på et strukturelt problem. Han understreket at skattlegging av digitale tjenester verken er et anti-amerikansk tiltak eller en anti-GAFA-skatt (GAFA er et akronym for Google-Apple-Facebook-Amazon). Kommisjonen fikk allerede i september 2017 i oppdrag å utarbeide forslag til skatteregler for digitale tjenester, og på det tidspunktet var det verken snakk om en amerikansk skattereform eller økt toll på stål og aluminium, fremholdt Moscovici. På direkte spørsmål fra salen fremkom det at Kommisjonen anslår at om lag halvparten av selskapene som vil omfattes av omsetningsavgiften, er amerikanske. Andelen europeiske selskaper anslår Kommisjonen til en tredel.

Fra amerikansk side anses forslagene som nok et proteksjonistisk tiltak fra EU som skal ramme amerikanske selskapers virksomhet i Europa. US Treasury secretary Steve Mnuchin advarte i forrige uke mot at EU iverksetter ensidige skattetiltak før det er oppnådd internasjonal konsensus om oppdatering av internasjonale skatteregler for å ta hensyn til digitalisering. Både USA og EU er aktive bidragsytere inn i OECDs arbeid med digitalisering. Men mens EU argumenterer for at digital tilstedeværelse skal gi beskatningsrett på linje med fysisk tilstedeværelse, har USA argumentert mot at det innføres særlige regler for digitale selskaper.

Om Kommisjonens forslag noensinne vil bli vedtatt i EU, er usikkert. Det kreves enstemmighet blant medlemslandene for å vedta felles skatteregler i EU, og blant annet har Irland argumentert sterkt mot at EU skal vedta digitale skatteregler før en internasjonal enighet

foreligger. Irland skal ha tatt initiativ til en gruppe av likesinnede land overfor de baltiske statene, Sverige, Danmark og Nederland.

De mest ivrige forkjemperne for en omsetningsavgift for digitale tjenester har vært Frankrike og Tyskland. I løpet av høsten 2017 fikk de støtte fra 17 andre medlemsland i en anmodning om at Kommisjonen skulle legge fram forslag til nye regler. Oppslag i mediene de siste dagene kan imidlertid tyde på at Tysklands engasjement har dalt. Dels skal det skyldes den spente situasjonen mellom EU og USA og dels frykt for at tysk bilindustri indirekte skal rammes av omsetningsavgiften.

Kommisjonens forslag ble diskuteres av medlemslandene for første gang 22. mars, da EU-landenes statsledere møtes til toppmøte i Brussel. Forut for møtet har Rådspresident Tusk sendt ut et dokument der medlemslandene inviteres til å legge fram sitt syn på skattetiltak for digitale tjenester på kort og mellomlang sikt. Etter en diskusjon som betegnes som «passionate», «heated» og «frank», var EUs ledere ikke rede til å trekke konklusjoner om skattlegging av digitale tjenester. Saken skal diskuteres videre på toppmøtet i juni, noe som skal gi EU-landenes finansministre den nødvendige tiden til å vurdere Kommisjonens forslag. Flere EU-land skal frykte at omsetningsavgiften kan forverre forholdet mellom EU og USA. Frankrikes president Macron skal imidlertid ha oppfordret sine kollegaer til gi opp håpet om en OECD-løsning og i stedet innføre en omsetningsavgift i EU.

Mer informasjon og videre lenker finnes i [Kommisjonens pressemelding](#) og [Kommisjonens side om digitalisering og skatt](#)

Kommisjonen navngir skatte-syndere blant medlemslandene

I vinterpakken i det europeiske semester har Kommisjonen for første gang identifisert medlemsland som gjennom sine skatteregler kan legge til rette for aggressiv skatteplanlegging. De syv identifiserte landene er Belgia, Irland, Kypros, Luxembourg, Malta, Nederland og Ungarn. Vinterpakken til det europeiske semester er en årlig analyse av den økonomiske og sosiale situasjonen i medlemslandene.

“We of course recognise the steps some of these Member States have taken to adapt their tax model recently. [...] there is progress but clearly, if we raise that issue, it is because we believe that clearly more needs to be done.» sa Kommissær Moscovici da rapporten ble lagt frem.

I [landrapportene](#) identifiseres elementer i landenes skattesystemer som Kommisjonen mener tyder på at landet bidrar til skatteplanlegging og -omgåelse:

- **Irland:** Mangler regler mot misbruk av unntak for kildeskatt på utbytte.
- **Luxembourg:** Fravær av kildeskatt på utbytte og rentebetalinger samt manglende misbruksregler.
- **Nederland:** Fravær av kildeskatt på rente og royalty og på utbytte fra «co-operatives». Hybrid mismatch i skattereglene for kommandittselskaper. Manglende misbruksregler.
- **Belgia:** Har ikke implementert skatteomgåelsesdirektivet (ATAD) i nasjonal rett. Patentboks kan brukes i skattekonkurransen.
- **Kypros:** Særlige regler om hjemmehørende i selskapskatten. Fravær av kildeskatt på utbytte, renter og royalty for kypriotiske selskaper. Risiko knyttet til utformingen av fradrag for renter på egenkapital (notional interest deduction). Fravær av regler mot misbruk.

- **Ungarn:** Store kapitalstrømmer inn og ut gjennom «special purpose» enheter har ikke grunnlag i landets realøkonomi. Fravær av kildeskatt på utbytte, renter og royalty for ungarske selskaper. Patentboksen kan brukes i skattekonkurranse.
- **Malta:** Det planlagte fradraget for renter for egenkapital (notional interest deduction). Fravær av kildeskatt. Mangel på regler mot misbruk.

Sammen med landrapportene offentliggjorde Kommisjonen rapporten «[Aggressive tax planning indicators](#)» som analyserer indikatorer for aggressiv skatteplanlegging i EU-landene. Rapporten skal gi «økonomisk bevis» for forekomsten av aggressiv skatteplanlegging i alle EUs medlemsland. I rapporten fokuseres det på skatteplanleggingsstrategier knyttet til rente- og royaltybetalinger og knyttet til strategisk bruk av interne overføringspriser. Analysene viser blant annet at Kypros, Malta og Luxembourg har vesentlig høyere proveny fra selskapsskatten relativt til brutto nasjonalprodukt enn andre medlemsland. Dette mener Kommisjonen tyder på overskuddsflytting til disse landene. Videre viser rapporten at omfanget av utenlandsk direkteinvestering (FDI) er flere ganger høyere enn brutto nasjonalprodukt i Kypros, Irland, Luxembourg, Malta og Nederland. Irland er medlemslandet med høyest netto-royalty betalinger, som utgjør hele 23 prosent av irsk brutto nasjonalprodukt, noe Kommisjonen mener tyder på at Irland legger til rette for aggressiv skatteplanlegging gjennom royalty-betalinger.

Kommentar

Kommisjonens fokus på om medlemslandenes skatteregler legger til rette for aggressiv skatteplanlegging i EU, er ikke ny. Det er imidlertid nytt at Kommisjonen offentliggjør sine analyser og vurderinger på dette området. Vanligvis foregår vurderingen av medlemslandenes nasjonale skattesystemer bak lukkede dører i gruppen «The Code of conduct on business taxation». Tidligere har det vært negativ oppmerksomhet om hemmeligholdet i «The Code» fra Europaparlamentet, som ikke har fått tilgang til dokumenter eller møtereferater fra gruppens arbeid. I tillegg har det vært negativ oppmerksomhet knyttet til fraværet av medlemsland på EUs felles liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner («svartelisten»), både i parlamentet og blant NGO-er. Kommisjonens nye holdning på skatteområdet ble imidlertid ikke applaudert av de syv aktuelle medlemslandene. Se også omtale under rapporten fra ECOFIN-møtet 13. mars.

Retningslinjer fra Kommisjonen: Krav mot skatteomgåelse for EU-midler

Kommisjonen la 21. mars frem [nye retningslinjer](#) som skal bidra til at kravet om at EU-midler ikke kanaliseres gjennom «skatteparadiser», overholdes. Regelverk om utviklingsfondet (EFSD), lånemekanismen (ELM) og investeringsfondet (EFSI) forbyr allerede at EU-midler strømmer gjennom skattejurisdiksjoner som ikke samarbeider med EU om å innføre internasjonale standarder på skatteområdet. Formålet er at EU-midler ikke skal støtte prosjekter som bidrar til skatteomgåelse. Gjennom nye bestemmelser for EFSD, ELM og EFSI som skal tre i kraft sommeren 2018, etableres det en klarere forbindelse til EUs liste over ikke-samarbeidende skattejurisdiksjoner. I retningslinjene gis det råd om hvilke kontroller som bør gjøres før det utbetales EU-midler. Videre gis det en oversikt over kriteriene for å havne på EUs «svarteliste» og for prosessen rundt listeføring.